

EUROPOS BENDRIJŲ KOMISIJA

Briuselis, 2004 11 19
KOM(2004) 757 galutinis

**KOMISIJOS KOMUNIKATAS
TARYBAI, EUROPOS PARLAMENTUI, EUROPOS EKONOMIKOS IR
SOCIALINIŲ REIKALŲ BEI REGIONŲ KOMITETAMS**

Europos informacinės visuomenės uždaviniai po 2005 m.

TURINYS

1.	Ižanga	3
2.	IRT indėlis siekiant Lisabonos strategijos tikslų	3
3.	Tolesnis poreikis įgyvendinti informacinės visuomenės politiką	4
4.	Informacinės visuomenės politikos klausimai po 2005 m.	6
5.	Išvados.....	10

1. IŽANGA

2000 m. kovo mėn. Lisabonos Europos Vadovų Taryboje Europos valstybių ir vyriausybių vadovai priėmė strategiją parengti ES naujojo amžiaus uždaviniams. Ji tapo žinoma kaip „Lisabonos strategija“. Lisabonoje išskelti tikslai – didesnis augimas, daugiau ir geresnių darbo vietų ir didesnė socialinė integracija – ambicingi. Nurodyta, kad, siekiant šių tikslų, svarbiausias vaidmuo tenka informacinėms ir ryšių technologijoms (IRT). Šis pagrindinis „Informacinės visuomenės visiems“ vaidmuo patvirtintas 2004 m. pavasario Taryboje¹ bei neseniai išleistoje p. Kok ataskaitoje².

Atsižvelgdama į tai ir siekdama informacinės visuomenės plėtrai suteikti politinį stimulą, Europos Komisija pradėjo iniciatyvą e. Europa. Ši e. Europa iniciatyva iš esmės buvo sėkminga. Ji tinkamu laiku sprendė tinkamus klausimus ir tokiu būdu skatino debatus dėl informacinės visuomenės politikos visoje Europoje bei už jos ribų. Dabartinis e. Europa veiksmų planas galioja iki 2005 m. pabaigos, o pastaruoju metu atlikta laikotarpio vidurio apžvalga patvirtino, kad pagrindiniai jo tikslai iki to laiko išliks aktualūs.

Tokiomis aplinkybėmis dabar yra tinkamas metas įvertinti pasiekimus, apsvarstyti būsimus uždavinius ir numatyti politiką jiems spręsti. Šio komunikato tikslas – pradėti plačius politinius debatus dėl ES informacinės visuomenės strategijos po 2005 m.³ Jame nurodomos pagrindinės sritys, kuriose ES lygmens IRT politika gali atnešti pokyčių.

2. IRT INDĖLIS SIEKIANT LISABONOS STRATEGIJOS TIKSLŲ

IRT sudaro svarbiausią Lisabonos strategijos dalį. Jų svarbą lemia ir jų įtaka bendram ūkio funkcionavimui, ir nauda, kurią jos teikia plačiajai visuomenei. IRT svarbą galima apibendrinti taip:

- Pirma, IRT įrangos ir paslaugų sektorius pats savaime yra svarbus sektorius. Jis išaugo nuo 4 procentų ES BVP 10-ojo dešimtmečio pradžioje iki maždaug 8 procentų ir sudarė apie 6 procentus ES užimtumo 2000 m.⁴. Tai vienas novatoriškiausių sektorių, kuriam skiriama 18 procentų visų ES išlaidų mokslinių tyrimų ir taikomosios veiklos srityje⁵. Tai taip pat

---

¹ „Komisijos ataskaita pavasario Europos Vadovų Tarybai. Lisabonos strategijos įgyvendinimas. Išsiplėtusios Sąjungos reformos“, KOM(2004) 29

² „Facing the Challenge. The Lisbon strategy for growth and employment“, Aukšto lygio grupės, vadovaujamos Wim Kok, 2004 m. lapkričio mėn. ataskaita

³ Jame taip pat remiamasi neseniai, Olandijos pirmininkavimo laikotarpiu, 2004 m. rugsėjo 29–30 d., Amsterdamo vykusios konferencijos, www.ICTstrategy-eu2004.nl, bei „eEurope“ patarėjų grupės išvadomis.

⁴ Žr. „OECD Measuring the Information Economy 2002“; „OECD Information Technology Outlook“, 2004 m.

⁵ IDATE *Comparaison de la recherche dans les TIC dans les grands pays industriels* (Galutinė ataskaita, 2002 04 08)

vienas našiausių sektorių, kurio vidutinis metinis našumo augimas 1996–2000 m. sudarė 9 procentus⁶.

- Antra, IRT yra itin svarbios našumui kelti ir konkurencingumui didinti. 40 procentų našumo augimo ES 1995–2000 m. laikotarpiu lėmė IRT⁷. Ekonominis pelnas, gaunamas iš IRT, yra tiesiogiai susijęs su augimu ir naujovėmis IRT prekių ir paslaugų rinkose ir IRT naudojimu gerinant verslo įmonių veiklos rezultatus. Be to, IRT vis dažniau sudaro neatskiriama visų pramonės ir paslaugų rinkų dalį sudėtinės IRT dalis integruojant į prekes (pavyzdžiui, plataus vartojimo prietaisus, automobilius, medicinos prietaisus) arba teikiamas paslaugas (sekant gabenamo siuntinio kelią, elektroninėje bankininkystėje). Empiriniai duomenys rodo, kad Europos našumo atotrūkį, lyginant su JAV, didžiąja dalimi lemia mažesnės investicijos į IRT.
- Galiausiai, IRT skatina pilietiškumą ir kelia gyvenimo kokybę. Taikant IRT, didesnam žmonių skaičiui galima suteikti daugiau ir geresnių paslaugų. Naujos informacinės priemonės padeda stiprinti vyriausybės ir piliečių santykių skaidrumą ir atvirumą. IRT taip pat yra galingas įrankis Europos įvairovei ir kultūriniam paveldui išsaugoti ir puoselėti, jį plačiai išviešinant.

Kelios ES šalys išsiskiria gebėjimu diegti ir išnaudoti IRT⁸. Tačiau bendrus Europos gebėjimus išnaudoti IRT teikiamas galimybes būtina gerokai sustiprinti. Tol, kol Europoje Lisabonos tikslai dar nėra pasiekti, itin svarbu, kad IRT teikiamos galimybės būtų visiškai išnaudojamos.⁹

3. TOLESNIS POREIKIS ĮGYVENDINTI INFORMACINĖS VISUOMENĖS POLITIKĄ

Norint išnaudoti IRT teikiamas galimybes, specialią IRT politiką reikės įgyvendinti dar daug metų. Mes vis dar esame ankstyvajame šių technologijų plėtros etape. Platesnio jų panaudojimo skatinimas priklauso nuo mūsų gebėjimo spręsti daugelį klausimų, kuriuos kelia šių technologijų taikymas. Bendrai tariant, IRT skatina technologinės pažangos spartą, mūsų ūkio modernizavimą ir struktūrinį pertvarkymą.

- Plėtojant ir taikant IRT, padaryta daug pasiekimų. Dar daugiau bus pasiekta ateityje. Pavyzdžiui, 2004 m. liepą su maždaug 80 procentų gyventojų 15 ES valstybėse narėse buvo galima užmegzti ryšį plačiajuosčiu tinklu, tačiau vidutiniškai tik 7,7 procento jų buvo abonentai¹⁰. Kartu su pastaruoju metu pastebimu trečiosios kartos mobiliojo ryšio paslaugų augimu tai rodo, kad yra didelis būsimos augimo potencialas. Be to, gali būti diegiamos ir

---

⁶ Pačių atlikti skaičiavimai, pagrįsti GGDC (Groningeno augimo ir plėtros centro) duomenimis, pateiktais ECFIN ekonomikos leidinyje (European Economy – European Commission Economic Paper, numeris 208, 2004 m. liepos mėn.)

⁷ „ES ekonomika: 2003 m. apžvalga“, KOM(2003) 729

⁸ Lyginant skirtingų penkių iniciatyvų įvertinti rezultatus pasauliniu mastu pagal tokius kriterijus kaip „e-pasirengimas“, informacinių technologijų indeksas ir skaitmeninė prieiga duomenis, dažniausiai išskiriamos bent trys Europos šalys. Žr., pavyzdžiui, WEF „Global IT“ ataskaitą, ITU skaitmeninės prieigos indeksą.

⁹ „Komisijos ataskaita pavasario Europos Vadovų Tarybai. Lisabonos strategijos įgyvendinimas. Išsiplėtusios Sąjungos reformos“ KOM(2004) 29

¹⁰ Šaltinis: Ryšių komitetas

naujos alternatyvios technologijos¹¹. Todėl dabartinę politiką, pavyzdžiui, reguliavimo arba spektro politiką, reikės pritaikyti prie naujų tendencijų.

- Vyksta svarbūs pasaulinio masto pokyčiai. Pasaulinė IRT rinka sparčiai plečiasi. Ateinant naujiems rinkos dalyviams, jos konkurencingumas auga. Nuo 1992 m. iki 2001 m. IRT išlaidos Kinijoje, Indijoje ir Brazilijoje sparčiai išaugo ir per šį laikotarpį vidutiniškai sudarė 20–35 procentus per metus¹². ES privalo atidžiai sekti šiose šalyse vykstančius pokyčius tam, kad suprastų jų poveikį. Taip pat svarbu, kad ES dalyvautų, kai bus priimami sprendimai dėl pasaulinės tinklų struktūros ir jų valdymo.
- Intensyvūs ir platūs moksliniai tyrimai ir taikomoji veikla yra itin svarbi bendram IRT sektoriaus stiprumui ir šių technologijų panaudojimui visose ūkio šakose. Vyriausybės ir Europos Sąjunga skatina ir remia Europos bendrovių vykdomą mokslinių tyrimų veiklą, kurdamos palankią mokslinę, finansinę ir verslo aplinką. Europos lygmeniu svarbus vaidmuo teko Pamatinei programai. Tačiau mokslinių tyrimų ir taikomosios veiklos poreikis IRT sektoriuje nuolat auga, kartu su moksliniais tyrimais turėtų būti siekiama skatinti IRT naujoves, kaip numatyta siūlomoje pažangos ir konkurencingumo programoje¹³. Taip pat vis didėja poreikis ištirti socialinį ir ekonominį IRT naudojimo įvairiuose sektoriuose, tarp jų – sektoriuose, kuriuose veikia daug suinteresuotų asmenų, viešojo ir privataus sektorių bendradarbiavimo, geresnio nacionalinių ir regioninių iniciatyvų koordinavimo srityse, poveikį.
- IRT, ypač elektroninių ryšio priemonių, reguliavimas išliks itin svarbus, kuriant aplinką, kuri būti palanki ir skatintų didesnes investicijas, naujoves, naujesnes paslaugas ir žemesnes kainas. Naujas ES elektroninių ryšio priemonių reguliavimo modelis veikia nuo 2003 m. Būtina užtikrinti, kad jis būtų visiškai ir efektyviai įgyvendintas ir išliktų tinkamu aplinkoje, kurioje technologijos sparčiai vystosi.
- Svarbų poveikį IRT plėtrai taip pat daro daugelis kitų reguliavimo klausimų. Tarp jų – autorinių teisių apsauga, taisyklės, taikomos mokėjimams mobiliuoju telefonu ir mikromokėjimams, privatumo apsauga, teisėsaugos institucijų poreikis. Reikalingos suderintos pastangos parengti ir įgyvendinti sprendimus, kuriais bus užkirstas kelias teisinėms problemoms, kurias turi spręsti atitinkamos verslo įmonės ir reguliavimo institucijos, tuo pat metu suteikiant galimybę visiškai išnaudoti IRT teikiamus privalumus.
- Taip pat būtina susieti įvairias ES informacinės visuomenės iniciatyvas. Ekonomikos tinklas didžiausias savo galimybes pasieks tada, kai bus panaikintos sektorių ribos ir bus užtikrintas nuoseklus IRT diegimas visuomenėje. Pavyzdžiui, stiprinant verslo įmonių ir administracijų gebėjimą palaikyti ryšį tarpusavyje ir sudaryti sandorius naudojantis internetu, bus labai skatinama naudotis elektroninio verslo galimybėmis.
- Atsižvelgiant į šiandien didėjančią priklausomybę nuo atvirų tinklų ir IT sistemų, šių sistemų trūkumai ir pažeidžiamumas kelia rimtų grėsmių. Tam, kad būtų išspręstos saugumo problemos ir užkirstas kelias elektroniniams nusikaltimams, būtinas glaudus visų

---

¹¹ Naujausioje studijoje, užsakytoje Olandijos pirmininkavimo laikotarpiu, „Rethinking the ICT-agenda“ („Price Waterhouse Coopers“, 2004 m. rugpjūtis) kaip galimas tokių alternatyvių technologijų pavyzdys minimas radijo dažnių identifikavimas (RFID).

¹² Žr. „EOCD Information Technology Outlook 2004“.

¹³ Žr. „Finansinė 2007–2013 m. perspektyva“ KOM(2004) 487

rinkos sektorių bendradarbiavimas. Interneto saugumas išliks svarbiu darbotvarkės klausimu, kuriam spręsti reikės imtis priemonių interneto stabilumui ir patikimumui užtikrinti, pavyzdžiui, pasirengti šalinti riziką, užtikrinti atitiktį bei parengti jo naudojimo ir valdymo metodus.

- Pačios vyriausybės yra svarbios IRT tiekėjos ir vartotojos. Todėl jos, pasitelkdamos savo pirkimų politiką naujausių technologijų produktams ir paslaugoms paremti ir vis daugiau siūlydamos internetu teikiamas paslaugas (e. vyriausybė, e. sveikata, e. mokslas ir pan.), daro įtaką IRT plėtrai. Jos turi sukurti visapusišką modelį IRT galimybėms išnaudoti ir didesniam jų efektyvumui ir veiksmingumui viešajame sektoriuje skatinti, pritaikant elektronines paslaugas verslo įmonių ir piliečių poreikiams.
- Efektyviai naudoti IRT laikui bėgant tampa vis sudėtingiau. Sparčiai kintantys standartai ir priemonės bei jų suderinamumas reikalauja nuolatinio specialistų dėmesio. Todėl, siekiant efektyviai pasinaudoti IRT pažanga, smulkioms įmonėms turėtų būti suteikta galimybė naudotis jų specifiniams poreikiams pritaikytomis kompetentingos, prieinamos ir tikslinės paramos paslaugomis, reikalingomis vidaus ir klientams skirtiems sprendimams.

Dėl šių priežasčių visos šalys turėtų turėti nuoseklią IRT politiką. Šią politinę žinią Europos Sąjunga skleidžia dabartiniame Pasaulio viršūnių susitikimo informacinės visuomenės klausimais darbe.

4. INFORMACINĖS VISUOMENĖS POLITIKOS KLAUSIMAI PO 2005 M.

Vis didėjanti IRT sklaida atneša pasikeitimų, kurie yra susiję ne tik su technologijomis. IRT naudojimas skatina naujus ryšių ir bendravimo būdus tarp piliečių, verslo įmonių ir valstybės, lemdamas naujus socialinius ir ekonominius darinius bei naujus valdymo būdus.

Remdamasi nesena patirtimi, įgyvendinant ES informacinės visuomenės politiką, Komisija įvardijo keletą klausimų, kurie, jos nuomone, yra aktualūs plėtojant nuoseklią ir pažangą Europos informacinės visuomenės politiką po 2005 m¹⁴.

4.1. Turinys ir paslaugos

Didelis skaičius vartotojų dabar turi galimybę naudotis infrastruktūra ir paslaugomis, kurios leidžia skleisti daugelio tipų skaitmeninį turinį. Tai reiškia, kad rinkos turi puikių galimybių plėtoti patrauklų turinį ir paslaugas, kurios bus naudingos ir vartotojams, ir ūkiui. Tačiau pažanga šioje srityje yra lėta.

Garso ir vaizdo bei daugialypės terpės turinys – tai raktas į visų naujų technologijų, ypač, plačiajuosčių technologijų, sėkmę. Todėl svarbu, kad Europos Sąjunga prisiimtų labai aktyvų vaidmenį, remdama turinio teikėjus ir skatindama pažangių paslaugų kūrimą. Kurti naujas paslaugas ir turinį kliudo įvairūs trukdžiai. Kai kurie jų yra reguliavimo kliūtys, pavyzdžiui, neužtikrintumas, susijęs su finansinių paslaugų taisyklių taikymu mokėjimams mobiliuoju telefonu, arba sistemų, kurios sudarytų galimybę teisėtai naudotis turiniu, atitinkančiu esamas intelektinės nuosavybės teises, plėtra ir priimtumas. Kai kurie jų yra susiję su vieta rinkoje, pavyzdžiui, sunkumai kuriant sistemas arba suderinamumo problemos, patogumo vartotojams

---

¹⁴ „e. Europa laikotarpio vidurio apžvalga“ KOM(2004) 108 ir „e. Europa 2005 m. veiksmų planas: papildymas“, KOM(2004) 380

trūkumas ir situacijos, kai naujos paslaugos konkuruoja su jau esamomis. Kiti gi susiję su dominavimo rinkoje situacijomis. Naujų paslaugų ir turinio rinkos augimas priklausys nuo gebėjimo surasti reikalingus atsakymus į šį ilgą klausimų, kurie rūpi ir viešajam, ir privačiam sektoriams, sąrašą.

4.2. E. integracija ir pilietybė

Politikos, vadinamos e. integracija, tikslas – visiems užtikrinti lygias galimybes naudotis IRT paslaugomis ir paslaugų teikimą visiems prieinamomis kainomis. IRT plintant visuomenėje, auga tokios politikos svarba. Pilietiškumas – tai visų žmonių visuomeninis aktyvumas, tačiau vis plačiau naudojant IRT kasdieniniame gyvenime, išskyla naujų sunkumų. Naujos ir sudėtingos technologijos sudaro pavojų, kad kai kurie visuomenės sektoriai nesugebės jomis naudotis. Elektroninės integracijos klausimas turėtų būti sprendžiamas nacionaliniu, regioniniu ir vietos lygmeniu.

Skaitmeninis raštingumas užtikrina, kad visi piliečiai turėtų būtiniausias įgūdžius tam, kad galėtų visiškai ir efektyviai išnaudoti IRT. E. integracijos politika turėtų užtikrinti kiekvieno visuomenės nario skaitmeninį raštingumą. Ji turėtų užtikrinti, kad technologijomis būtų lengva naudotis, perteikti turinį ir teikti paslaugas, užkertant kelią skaitmeninės atskirties didėjimui. Šis uždavinys yra dar didesnis, turint galvoje visuomenės pokyčius, su kuriais ES susidurs ateinančiais metais. Prognozės rodo, kad 2020 m. apie 40 procentų kai kurių valstybių narių gyventojų bus vyresni nei 65 metų amžiaus¹⁵.

Tokia politika yra išties būtina, tačiau ją įgyvendinti yra sunku. Jai taip pat reikalinga nemažai mokslinių tyrimų, kuriuos privatus sektorius savarankiškai vargu ar galėtų atlikti. Viešasis sektorius gali suteikti svarbų akstiną šioms problemoms spręsti. Europos Sąjunga skatina ir remia mokslinius tyrimus šioje srityje, pasitelkdama Pamatinę programą. Be to, būtinybę kuo skubiau spręsti naujos skaitmeninės atskirties klausimą didina auganti kultūrinė įvairovė, taip pat ir regioniniame lygmenyje.

4.3. Viešosios paslaugos

IRT šioje srityje yra naudojamos, siekiant pagerinti teikiamų paslaugų kokybę, sustiprinti demokratiją ir skaidrumą. Šiuo metu viešojo sektoriaus reformai, siekiant didesnio efektyvumo ir veiksmingumo, skiriamas stiprus politinis palaikymas. Jį skatina poreikis spręsti pagrindines visuomenės problemas, pvz., senėjimo ir imigracijos, tuo pat metu kontroliuojant išlaidas, ypač sveikatos ir socialinių paslaugų sektoriuose, ir didinant bendrą kokybės lygį.

Šioje srityje yra iškilę keli politiniai uždaviniai. Pirma, investicijos į IRT nėra pakankamos. Kaip nurodyta toliau, kartu su šiomis investicijomis turi būti vykdomas reorganizavimas, kurį dažnai sunku įgyvendinti. Antra, susiduriama su problemomis, susijusiomis su daugelio paslaugų suderinamumo trūkumu, administracinės teisės ir praktikos skirtingumu skirtingose šalyse, identiteto valdymo klausimais ir kartais nepakankamu turimų tinklų patikimumo ir saugumo lygiu. Be to, tobulinimas šioje srityje yra ypač svarbus SVĮ, kadangi joms tenka neproporcingai didelė administracinė našta. Verslo įmonėms, ypač smulkioms, turi būti suteikta galimybė kaip galima daugiau procedūrų atlikti internetu. Norint tai pasiekti, reikia sukurti galimybę pateikti dokumentus su patvirtintais elektroniniais parašais. Galiausiai,

---

¹⁵ Žr. IPTS/ESTO „eHealth in the context of a European ageing society. A prospective study“, galutinė ataskaita, 2004 m. balandis.

prioritetu išlieka viešųjų paslaugų teikimo tarp sienų aspektas¹⁶. Svarbiausių visoje Europoje teikiamų paslaugų, kurių būtų galima ypač siekti, pavyzdžiu galėtų būti įmonės registracija ir piliečių judėjimas „vieno sustojimo“ principu.

4.4. Įgūdžiai ir darbas

IRT naudojimo poveikio analizė rodo, kad geriausių rezultatų pasiekama suderinant procesų reorganizavimą ir investicijas į įgūdžius IRT srityje. Dėl to IRT dalį būtina stiprinti visuose mokymosi ir mokymo procesuose, siekiant parodyti, kokį poveikį jos daro darbo procesams, ir darbo metodus keisti taip, kad vartotojas gautų didžiausią naudą. Tačiau taip pat būtina, kad visi piliečiai įgytų IRT naudojimo įgūdžių. Tikriausia tai yra visų didžiausias politikos uždavinys.

IRT kartu padeda įgyti ir atnaujinti įgūdžius. Dėl jų šis procesas tampa ekonomiškesnis, mažiau priklauso nuo konkrečios vietos ir laiko, jį lengviau pritaikyti pagal konkrečius poreikius.

Europos užimtumo srities uždavinius atspindi diskusijos dėl našumo atotrūkio tarp JAV ir Europos. Pagrindinis klausimas – IRT darbo vietoje pritaikyti taip, kad padidėtų efektyvumas, būtų pagerinta darbo kokybė ir sukurtos geresnės darbo vietos. Lisabonos darbotvarkės dalis yra skirta dalyvavimui darbo rinkoje didinti. IRT gali padėti pasiekti šio tikslo, kadangi dėl jų daugiau galimybių dirbti gali įgyti, pavyzdžiui, dirbantieji ne visą darbo laiką arba dirbantieji namuose, galbūt vėliau ateitų pensinis amžius.

Tuo pat metu būtina, kad Europos Sąjunga reaguotų į pasaulinės konkurencijos spaudimą, išsiaiškindama, kokį strateginį poveikį turi globalizacija, ir sutelkdama dėmesį į tinkamą savo poziciją pasaulyje. Tam reikalinga plati mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros bazė, didelė ir įvairi darbo jėga, įvaldžiusi naujausias IRT. Viešoji politika turi atsizvelgti į visus šiuos aspektus. Kartu būtina vykdyti mokslinius tyrimus, siekiant plėtoti paslaugas ir jų pritaikymo būdus, kurių dėka to būtų galima pasiekti, bei įgyvendinti atitinkamus techninius sprendimus.

4.5. IRT – pagrindinis ūkio sektorius

IRT – tai stambus savarankiškas ūkio sektorius, apimantis informacines technologijas, elektronines ryšio priemones ir garso ir vaizdo rinkas. ES jau seniai pripažino, kad tai yra pagrindinis sektorius, kurio plėtra turi būti skatinama. Pastaruoju metu pastebimas kitų rinkų augimas, ypač Azijoje ir Lotynų Amerikoje, į šiuos regionus pritraukia gamybos, tyrimų ir standartizavimo veiklą.

Todėl vis labiau didėja bendras poreikis paversti Europą patrauklia vieta investuoti ir kurti aukštos kokybės darbo vietas. Pagrindinis EB pramonės politikos akstinas – kurti konkurencingą galimybių teikiančią aplinką, kuri būtų kaip galima aiškesnė ir paprastesnė¹⁷. 2005 m. Komisija analizuos sektoriaus konkurencingumą ir pasiūlys atitinkamas politikos priemones. Vėliau, pagrindinis vaidmuo atitenka IRT. Moksliniai tyrimai ir taikomoji veikla –

---

¹⁶ Kaip nurodyta transeuropinėse programose, tokiose kaip eTen arba IDABC.

¹⁷ Šiuo tikslu Komisija šiuo metu analizuoja IRT sektoriaus politiką nacionaliniame ir regioniniame lygmenyse ir netrukus ketina pradėti aukšto lygio suinteresuotų asmenų debatus su valstybėmis narėmis ir pramonės šakų atstovais, t.p. žr. „Struktūrinių pokyčių skatinimas: išsiplėtusios Europos pramonės politika“ KOM(2004) 274 galutinis.

tai IRT indėlio didinant našumą rodiklis. Komisija jau pateikė būsimos Europos Sąjungos mokslinių tyrimų rėmimo politikos gaires¹⁸.

4.6. Suderinamumas

Didėjant galimybėms naudotis IRT pritaikymo būdais, auga poreikis užtikrinti jų suderinamumą: pavyzdžiui, fiksuoto ryšio ir bevielų tinklų, telekomunikacinių ir garso ir vaizdo paslaugų. Suderinamumas yra daugialypis: tinklo operatoriams jis reiškia galimybę prisijungti prie kitų tinklų, informacijos turinio ar paslaugų teikėjui jis reiškia galimybę teikti paslaugą per bet kurią tinkamą platformą. Vartotojams jis reiškia galimybę pirkti prietaisą ir jo pagalba naudotis paslaugomis bei parsisiųsti informacijos iš įvairių šaltinių.

Paprastai suderinamumą ir standartus kuria ir pasirenka rinkos operatoriai. Tikimasi, kad siekiant naujų prioritetų, bus tęsiamas Europos standartizavimo organizacijų, CEN, CENELEC ir ETSI darbas, įgyvendinant 2002 m. ir 2005 m. e. Europa iniciatyvas. Be to, vyriausybės privalo atidžiai sekti pažangą šioje srityje. Kai kuriomis aplinkybėmis joms gali tekti paremti suinteresuotus asmenis, šiems ieškant bendrų sprendimų. Kai kuriose srityse, kurios yra itin aktualios viešajai politikai, gali tekti reikalauti naudoti atvirus standartus.

4.7. Pasitikėjimas ir patikimumas

Internetas vis plačiau naudojamas kasdieniame piliečių gyvenime. Didesnio jo paplitimo prielaida – mūsų pasitikėjimo pateisinimas. Sektoriaus saugumas, privatumo apsauga, turto apsauga ir bendras valdymas yra neatskiriama piliečių pasitikėjimo informacine visuomene kūrimo dalis. Tai itin aktualu, kalbant apie vartotojų susirūpinimą dėl privatumo praradimo, neteisėtos arba nelegalios komercinės praktikos, nepageidaujamų pranešimų bei nelegalaus ir žalingo informacijos turinio bei mažumų apsaugos. Daug pastangų skiriama tam, kad būtų sukurtas toks internetas, dirbama, siekiant sukurti saugesnį vaikams internetą, rizikos valdymo sistemas ir incidentų kontrolės priemonės, priemonės prieš elektroniniu paštu siunčiamą nepageidaujamą informaciją. Kiti aspektai yra susiję su sistemų ir tinklų patikimumu. Modernaus gyvenimo infrastruktūros, pavyzdžiui, bankų, finansų, sveikatos apsaugos, energijos, transportavimo ir pan., labai priklauso nuo IRT ir viena nuo kitos, o jų sutrikimai gali turėti ilgalaikių pasekmių.

Tuo pat metu privatumas ir duomenų apsauga tampa vis svarbesniu klausimu, kadangi didelės galimybės leidžia palyginti lengvai pasinaudoti išsamia informacija tiek apie privačius asmenis, tiek apie intelektinę nuosavybę.

4.8. IRT išnaudojimas verslo įmonėse

Pripažįstama, kad efektyvus IRT naudojimas įmonėse yra vienas pagrindinių sėkmės veiksnių, didinančių Europos konkurencingumą. Tačiau naujus verslo procesus perimti ir įdiegti naujus verslo modelius, išnaudojant IRT teikiamas galimybes, vis dar yra sudėtinga, ypač milijonams Europos SVĮ. Mažesnės ir vangesnės investicijos Europoje į IRT yra aiškus makroekonominis rodiklis, rodantis, kad Europa neinvestuoja į našumą didinančias IRT tiek, kiek JAV. Be to, Europos veiklos rezultatams įtakos turi didelė SVĮ, kurios vis dar atsilieka nuo didesnių įmonių ne tik IRT panaudojimo, bet ir naudojamų IRT sudėtingumo srityje, dalis.

---

¹⁸ Žr. „Mokslas ir technologijos – kelias į Europos ateitį. Europos Sąjungos mokslinių tyrimų rėmimo politikos gairės“ KOM(2004) 353

5. IŠVADOS

Šiame komunikate pasisakoma už tai, kad IRT būtų plačiau naudojamos, kad ir toliau politikoje būtų skiriamas dėmesys klausimams, susijusiems su IRT, aptariami kai kurie pagrindiniai politikos uždaviniai, iškilę ES, įvertinus paskutinius penkerius Lisabonos darbotvarkės įgyvendinimo metus. Mes privalome pasinaudoti didžiuliu darbu, kuris jau atliktas ES informacinės visuomenės politikos srityje. Būtina aiškiai parodyti didžiulį teigiamą IRT ir bendrai informacinės visuomenės poveikį, siekiant nugalėti naujų technologijų baimę ir išspręsti skaitmeninės atskirties didėjimo klausimą. Ekonominiu požiūriu pagrindinis klausimas yra ne tik kaip užtikrinti, kad IRT būtų plačiau pritaikytos, bet ir kaip įgyti patirties tam, kad naudą būtų galima paskleisti plačiau.

Šiuo komunikatu pradedamas naujos informacinės visuomenės vizijos, kuri turėtų būti įgyvendinta 2006 m. pradžioje, aptarimo procesas. Komisija ateinančiais metais konsultuosis su suinteresuotais asmenimis, tarp jų – Europos Parlamentu, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetu ir Regionų komitetu, taip pat e. Europa patarėjų grupe, ir parengs naują politikos darbotvarkę.

Komisija kviečia valstybes nares aktyviai dalyvauti tobulinant naują informacinės visuomenės politiką ateinantiems metams ir pateikti atsakymus į šiame dokumente iškeltus klausimus.